

נגמר הדין פרק ששי סנהדרין

לג א מיי סייג מהלכות
סנהדרין הלוי ופיא
מהלכות אלב הלוי :
לד ב מיי פיי מהלכות
סנהדרין הלוי :
עיי גי מהלכות
לה ג מיי שם הלכות :
לו ד ה מיי סייג מהלכות
אלב הלכות ב סייג
עשין מר"ם ב טור שרי
ייד סימן שנת סייג ב
וגי סימן שנת סייג א
[ונכב אלפס מורק כ"ג
דף נ"ח] :
לו ו ח מיי שם סייג
שם טושיע ויד סימן
משד סייג ט וספי' :

תלישה לאו כלום היא. והא דאמרי' בפ' כיסוי הדם (חולין 77 פס"ג) דעפר הגדחה שרי דכתיב וחס כל שאלה תקבון אל טוך רחובה וסרפת מי שאיט מחוסר אלא קביעה וסרפה יאל זה שמחוסר תלישה וקביעה וסרפה לא דמי דעפר תשיב טפי מחוסר מעץ הגעון בצרין :

קריית ענמא. יש גורסין *קלי משוס דאמר בסמוך קלט ואין לחוש בכך דאשכחן נמי צלפריק ד' מיות (לקמן 77 סו"ב) גבי אלהים לא תקלל דאמר ליכחוב לא תקלל : **קבורה** משוס ביוונא או משוס כפרה. ע"כ איכא

כפרה כדאמרי' לקמן (77 מ"ז) (בפ' ד' מיות) כפרה מלימות הוי מבי חו עטרה דקביעה פורתא אלא אפי' או איכא ביוונא וכפרה מיבעי ליה דה עיקר ואל"ס והא איכא כפרה טפי בשלא קביר משקביר כדמניא בשמעתין (לקמן מ"ז) סימן יפה לו לתת כשפטרעין ממנו לאמר מיהא מת לא כספד ולא נקבר וי"ל דלאו לא נקבר כלל קאמר אלא לא נקבר לפי כבודו והאי ביוונא דהכא לאו ביוונא דמת קאמר דחס בן אחאי לא כל כמיניה אלא ביוונא דמשפחתו אבל לתת *א"ס לו ביוון חס אינו שוכב על המטה בכבוד :

לא תקברוהו להאוי גברא. והא דאמר דריש פ"ב דכבודות (77 פד) דהמוכר קביר בחס בני משפחה וקוברים אותו בע"כ משוס פגס משפחה שאני התם דבעי דליקברוהו בחד דוכתא* :

הספידא יקרא דחיי. תימיה הא דאמר בפ' הערל (יבמות 77 ע"ה) אל שאלו כל בית דמיים אל שאלו שלא כספד כהלכה ואי משוס יקרא דחיי הרי מחלו ישראל על כבודן שלא הספידוהו וי"ל דיראים הוי' לסופדו להראות שמתעטעין עליו משני דוד ועוד דאפי' ואל יקרא דחיי מפני מלך דלאכל ביוון טפי לגביה שלא כספד כהלכה : אל

אישתיק ולא א"ל ולא מידי אמר רב אחא בר יעקב אימסר עלמא בידא דמפשאי דאיבעי ליה למימר כי קבור דליעבד ליה *ארון תקברנו לא משמע ליה ונימא מדאיקבור צדיקי מנהגא בעלמא מדקבריה הקב"ה למשה דלא לישתני ממנהגא ת"ש *וספדו לו כל ישראל וקברו אותו דלא לישתני ממנהגא *לא יספדו ולא יקברו לדומן על פני האדמה ויהיו ירידיהו דלישתנו ממנהגא איבעיא להו קבורה משום ביוונא הוא או משום כפרה הוא למאי נפקא מינה דאמר רב בעינא דליקברוהו להאוי גברא אי אמרת משום ביוונא הוא י"ל כל כמיניה ואי אמרת משום כפרה הוא הא אמר לא בעינא כפרה מאי ת"ש מדאיקבור צדיקי ואי אמרת משום כפרה צדיקי לכפרה צריכי אין דכתיב *אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחמא ת"ש וספדו לו כל ישראל *וקברו אותו ואי אמרת כי היכי דתיהוי ליה כפרה הנך נמי ליקברו כי היכי דצדיק הוא תיהוי ליה כפרה הנך לא יהיו להו כפרה ת"ש לא יספדו ולא יקברו דלא תיהוי להו כפרה איבעיא להו הספידא יקרא דחיי הוי או יקרא דשכבי הוי למאי נפקא מינה דאמר לא תספדוהו להאוי גברא אי נמי הלאפוקי מיורשין ת"ש *ויבא אברהם לספד לשרה ולכבחהו ואי אמרת משום יקרא דחיי הוא משום יקרא דאברהם משהו לה לשרה שרה גופה ניהא לה כי היכי דמייקר בה אברהם ת"ש וספדו לו כל ישראל וקברו אותו ואי אמרת משום יקרא דחיי הוא הנך בני יקרא ניהו ניהא להו לצדיקא דמייקרי בהו אינשי ת"ש לא יספדו ולא יקברו לא ניהא לצדיקא דמייקרי ברשיעייא הא שמעו בשלום חמות ובמשרפות אבותיך המלכים הראשונים אשר היו לפניך בן ישרוף לך והיו ארון יספדו לך והיב אמרת משום יקרא דחיי הוא מאי נפקא ליה מניה הוא אשר לא יקברו ביד ישראל לך

ולא היו מסאכלין. עליהן כדי שתהא ביוון כפרה להן אלא חונקין בלבד דלוי זה כבוד להרוג ואין כפרוהו נמנעת בכך שאין חונקין אלא בלבד בלבד : **גמ'** משסין אווה. אח גמר דייט ארון חולין אווה שמריט שחא יגסלנו בקבורו ויבא ליה ככחה אלא סמוך תורה אור לשקיעת החמה כדי שיקברוהו מיד :

אחד קושר ואחד מסיר. כלומר אין שכות בינתיים : ס"ל [פ"ג קבור . מריבויא משמע ליה דאף ע"ז בעי קבורה : ילא זס . מחוסר שמחוסר קלינה אבל געון מיהא הוי : דני יומי זומר . אף געון מתמעט מן המשמעות הזה שמחוסר תלישה וקבורה : לאו כלום היא . אין כאן הסכון מעשה : לגמי האומים כו' . אף אדם עשוי בדיוקנו של מקום : קל ליה . איני קל : א"כ . דקלני דמתני' לאו כיניי הוא אלא קל איני ככד אני מיבעי ליה : קיל לי ענמא . (אני) מכנה ואינו רואה להזכיר כבודו בעלמו : לגופס . לומר שהגודף בתלייה ומיניה ילפינן לאחריני : ס"ג ת"ל כי קבר תקברנו . מריבויא דריש כל האמות : רמו לקבורס . שאלס מייב לקבור חס מכו : דליעביד ליה ארון . אבל קבורת הארץ לא משמע ליה מיניה ולהי לא אמר ליה מהאי ופרכינן לימא ליה מריבויא דתקברנו ומשני לא משמע ליה (ה) לנכ"ס להאי דרשה מריבויא : ונימא מדאיקבור לדיקי . אברהם יחאק ויעקב ומשני מנהג בעלמא הוא שנהגו כן קודם לכן : ונימא ליה מדקבר רחמנא למשס . אלמא דעמו הסכימה ומשני דינמא כי היכי דלא יסקמי משה ממנהגא דענמא : וספדו לו . בלביה בן ירבעם כתיב ואחיה השינוי נתנבא עליו דבר זה לשבח יען כי מנאלו בו דבר טוב שציועל פדכסאות שהויב צדיקי : ולא יקברו . ברשעים כתיב ומזלייתו להו הכי ש"מ קבורה משמיה אסכימו עליה : משוס ביוונא סוף . שלא יבחה לעיני כל שיראוהו מת ונקרב ונבקע : או . כי היכי דתיהוי ליה כפרה בהטמנה זו שמרידיהו ומשפילין אותו בתמותו : לאו כל כמיניה . דביוון הוא לקרבוני : הא אמר לא בעינא כפרה . ואי נמי קבריה ליה לא מתכפר : לך יקברו . ולי משוס כפרה יקברו ויתכפר להם : ומשני לא ניהא להקב"ה דתיהוי להו כפרה לפי שאף על פתח קברם לא היו חוזרין : א"כ לאפוקי מיורשין . על כרחן שר כהספדוין ולי יקרא דשכבי כי אמר לא ואלמרי וירשין לא ניהא לן כפינן להו ואי יקרא דחיי הוא לדידיה לא ייטיבין ליורשין לייטיבין : משוס לה לשרס . עד שכל אברהם מביט עקידת יחאק דמוכתיב ויבא אברהם סמלל דהיא עממא לא הוה התם : סנך בני יקרא ניסו . בתמיה והלא כל בית ירבעם הנותנים רשעים הוינואל יקברו . ולי יקרא דחיי הוא . והלא הנותנים יש בזה לדיקום : וסוי ארון יספדו לך . ללדיקוהו כאלמר : בכו

הוא : כלומר מפני מה זה תלוי מפני שבירך בו : תניא *אומר ר"מ משלו משל למה הדבר דומה לשני אחים תאומים בעיר אחת אחר מינהו מלך ואחד יצא לליסמיות צוה המלך ותלאוהו כל הרואה אותו אומר המלך תלוי צוה המלך והורידוהו : אמר ר' מאיר בו : מאי משמע אמר אביי כמאן דאמר קל לית אמר ליה רבא א"כ כבד עלי ראשי כבד עלי זרועי מיבעי ליה אלא אמר רבא כמאן דאמר קיל לי עלמא האי מיבעי ליה לגופה א"כ נימא קרא מקלל מאי קללת ואימא כוליה להכי הוא דאתא א"כ נימא קרא קלת מאי קללת ש"מ תרתי : ולא זו בלבד בו : *א"ר יוחנן משום ר"ש בן יודי מנין למלין את מתו שעובר עליו את מתו שעובר בלא תעשה איכא דאמרי אמר רבי יוחנן משום ר"ש בן יודי רמו לקבורה מן התורה מניין ת"ל כי קבר תקברנו מבאן רמו לקבורה מן התורה אל שבור מלבא לרב חמא קבורה מה"ת מניין

אישתיק ולא א"ל ולא מידי אמר רב אחא בר יעקב אימסר עלמא בידא דמפשאי דאיבעי ליה למימר כי קבור דליעבד ליה *ארון תקברנו לא משמע ליה ונימא מדאיקבור צדיקי מנהגא בעלמא מדקבריה הקב"ה למשה דלא לישתני ממנהגא ת"ש *וספדו לו כל ישראל וקברו אותו דלא לישתני ממנהגא *לא יספדו ולא יקברו לדומן על פני האדמה ויהיו ירידיהו דלישתנו ממנהגא איבעיא להו קבורה משום ביוונא הוא או משום כפרה הוא למאי נפקא מינה דאמר רב בעינא דליקברוהו להאוי גברא אי אמרת משום ביוונא הוא י"ל כל כמיניה ואי אמרת משום כפרה הוא הא אמר לא בעינא כפרה מאי ת"ש מדאיקבור צדיקי ואי אמרת משום כפרה צדיקי לכפרה צריכי אין דכתיב *אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחמא ת"ש וספדו לו כל ישראל *וקברו אותו ואי אמרת כי היכי דתיהוי ליה כפרה הנך נמי ליקברו כי היכי דצדיק הוא תיהוי ליה כפרה הנך לא יהיו להו כפרה ת"ש לא יספדו ולא יקברו דלא תיהוי להו כפרה איבעיא להו הספידא יקרא דחיי הוי או יקרא דשכבי הוי למאי נפקא מינה דאמר לא תספדוהו להאוי גברא אי נמי הלאפוקי מיורשין ת"ש *ויבא אברהם לספד לשרה ולכבחהו ואי אמרת משום יקרא דחיי הוא משום יקרא דאברהם משהו לה לשרה שרה גופה ניהא לה כי היכי דמייקר בה אברהם ת"ש וספדו לו כל ישראל וקברו אותו ואי אמרת משום יקרא דחיי הוא הנך בני יקרא ניהו ניהא להו לצדיקא דמייקרי בהו אינשי ת"ש לא יספדו ולא יקברו לא ניהא לצדיקא דמייקרי ברשיעייא הא שמעו בשלום חמות ובמשרפות אבותיך המלכים הראשונים אשר היו לפניך בן ישרוף לך והיו ארון יספדו לך והיב אמרת משום יקרא דחיי הוא מאי נפקא ליה מניה הוא אשר לא יקברו ביד ישראל לך

אישתיק ולא א"ל ולא מידי אמר רב אחא בר יעקב אימסר עלמא בידא דמפשאי דאיבעי ליה למימר כי קבור דליעבד ליה *ארון תקברנו לא משמע ליה ונימא מדאיקבור צדיקי מנהגא בעלמא מדקבריה הקב"ה למשה דלא לישתני ממנהגא ת"ש *וספדו לו כל ישראל וקברו אותו דלא לישתני ממנהגא *לא יספדו ולא יקברו לדומן על פני האדמה ויהיו ירידיהו דלישתנו ממנהגא איבעיא להו קבורה משום ביוונא הוא או משום כפרה הוא למאי נפקא מינה דאמר רב בעינא דליקברוהו להאוי גברא אי אמרת משום ביוונא הוא י"ל כל כמיניה ואי אמרת משום כפרה הוא הא אמר לא בעינא כפרה מאי ת"ש מדאיקבור צדיקי ואי אמרת משום כפרה צדיקי לכפרה צריכי אין דכתיב *אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחמא ת"ש וספדו לו כל ישראל *וקברו אותו ואי אמרת כי היכי דתיהוי ליה כפרה הנך נמי ליקברו כי היכי דצדיק הוא תיהוי ליה כפרה הנך לא יהיו להו כפרה ת"ש לא יספדו ולא יקברו דלא תיהוי להו כפרה איבעיא להו הספידא יקרא דחיי הוי או יקרא דשכבי הוי למאי נפקא מינה דאמר לא תספדוהו להאוי גברא אי נמי הלאפוקי מיורשין ת"ש *ויבא אברהם לספד לשרה ולכבחהו ואי אמרת משום יקרא דחיי הוא משום יקרא דאברהם משהו לה לשרה שרה גופה ניהא לה כי היכי דמייקר בה אברהם ת"ש וספדו לו כל ישראל וקברו אותו ואי אמרת משום יקרא דחיי הוא הנך בני יקרא ניהו ניהא להו לצדיקא דמייקרי בהו אינשי ת"ש לא יספדו ולא יקברו לא ניהא לצדיקא דמייקרי ברשיעייא הא שמעו בשלום חמות ובמשרפות אבותיך המלכים הראשונים אשר היו לפניך בן ישרוף לך והיו ארון יספדו לך והיב אמרת משום יקרא דחיי הוא מאי נפקא ליה מניה הוא אשר לא יקברו ביד ישראל לך

אישתיק ולא א"ל ולא מידי אמר רב אחא בר יעקב אימסר עלמא בידא דמפשאי דאיבעי ליה למימר כי קבור דליעבד ליה *ארון תקברנו לא משמע ליה ונימא מדאיקבור צדיקי מנהגא בעלמא מדקבריה הקב"ה למשה דלא לישתני ממנהגא ת"ש *וספדו לו כל ישראל וקברו אותו דלא לישתני ממנהגא *לא יספדו ולא יקברו לדומן על פני האדמה ויהיו ירידיהו דלישתנו ממנהגא איבעיא להו קבורה משום ביוונא הוא או משום כפרה הוא למאי נפקא מינה דאמר רב בעינא דליקברוהו להאוי גברא אי אמרת משום ביוונא הוא י"ל כל כמיניה ואי אמרת משום כפרה הוא הא אמר לא בעינא כפרה מאי ת"ש מדאיקבור צדיקי ואי אמרת משום כפרה צדיקי לכפרה צריכי אין דכתיב *אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחמא ת"ש וספדו לו כל ישראל *וקברו אותו ואי אמרת כי היכי דתיהוי ליה כפרה הנך נמי ליקברו כי היכי דצדיק הוא תיהוי ליה כפרה הנך לא יהיו להו כפרה ת"ש לא יספדו ולא יקברו דלא תיהוי להו כפרה איבעיא להו הספידא יקרא דחיי הוי או יקרא דשכבי הוי למאי נפקא מינה דאמר לא תספדוהו להאוי גברא אי נמי הלאפוקי מיורשין ת"ש *ויבא אברהם לספד לשרה ולכבחהו ואי אמרת משום יקרא דחיי הוא משום יקרא דאברהם משהו לה לשרה שרה גופה ניהא לה כי היכי דמייקר בה אברהם ת"ש וספדו לו כל ישראל וקברו אותו ואי אמרת משום יקרא דחיי הוא הנך בני יקרא ניהו ניהא להו לצדיקא דמייקרי בהו אינשי ת"ש לא יספדו ולא יקברו לא ניהא לצדיקא דמייקרי ברשיעייא הא שמעו בשלום חמות ובמשרפות אבותיך המלכים הראשונים אשר היו לפניך בן ישרוף לך והיו ארון יספדו לך והיב אמרת משום יקרא דחיי הוא מאי נפקא ליה מניה הוא אשר לא יקברו ביד ישראל לך

אישתיק ולא א"ל ולא מידי אמר רב אחא בר יעקב אימסר עלמא בידא דמפשאי דאיבעי ליה למימר כי קבור דליעבד ליה *ארון תקברנו לא משמע ליה ונימא מדאיקבור צדיקי מנהגא בעלמא מדקבריה הקב"ה למשה דלא לישתני ממנהגא ת"ש *וספדו לו כל ישראל וקברו אותו דלא לישתני ממנהגא *לא יספדו ולא יקברו לדומן על פני האדמה ויהיו ירידיהו דלישתנו ממנהגא איבעיא להו קבורה משום ביוונא הוא או משום כפרה הוא למאי נפקא מינה דאמר רב בעינא דליקברוהו להאוי גברא אי אמרת משום ביוונא הוא י"ל כל כמיניה ואי אמרת משום כפרה הוא הא אמר לא בעינא כפרה מאי ת"ש מדאיקבור צדיקי ואי אמרת משום כפרה צדיקי לכפרה צריכי אין דכתיב *אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחמא ת"ש וספדו לו כל ישראל *וקברו אותו ואי אמרת כי היכי דתיהוי ליה כפרה הנך נמי ליקברו כי היכי דצדיק הוא תיהוי ליה כפרה הנך לא יהיו להו כפרה ת"ש לא יספדו ולא יקברו דלא תיהוי להו כפרה איבעיא להו הספידא יקרא דחיי הוי או יקרא דשכבי הוי למאי נפקא מינה דאמר לא תספדוהו להאוי גברא אי נמי הלאפוקי מיורשין ת"ש *ויבא אברהם לספד לשרה ולכבחהו ואי אמרת משום יקרא דחיי הוא משום יקרא דאברהם משהו לה לשרה שרה גופה ניהא לה כי היכי דמייקר בה אברהם ת"ש וספדו לו כל ישראל וקברו אותו ואי אמרת משום יקרא דחיי הוא הנך בני יקרא ניהו ניהא להו לצדיקא דמייקרי בהו אינשי ת"ש לא יספדו ולא יקברו לא ניהא לצדיקא דמייקרי ברשיעייא הא שמעו בשלום חמות ובמשרפות אבותיך המלכים הראשונים אשר היו לפניך בן ישרוף לך והיו ארון יספדו לך והיב אמרת משום יקרא דחיי הוא מאי נפקא ליה מניה הוא אשר לא יקברו ביד ישראל לך

אישתיק ולא א"ל ולא מידי אמר רב אחא בר יעקב אימסר עלמא בידא דמפשאי דאיבעי ליה למימר כי קבור דליעבד ליה *ארון תקברנו לא משמע ליה ונימא מדאיקבור צדיקי מנהגא בעלמא מדקבריה הקב"ה למשה דלא לישתני ממנהגא ת"ש *וספדו לו כל ישראל וקברו אותו דלא לישתני ממנהגא *לא יספדו ולא יקברו לדומן על פני האדמה ויהיו ירידיהו דלישתנו ממנהגא איבעיא להו קבורה משום ביוונא הוא או משום כפרה הוא למאי נפקא מינה דאמר רב בעינא דליקברוהו להאוי גברא אי אמרת משום ביוונא הוא י"ל כל כמיניה ואי אמרת משום כפרה הוא הא אמר לא בעינא כפרה מאי ת"ש מדאיקבור צדיקי ואי אמרת משום כפרה צדיקי לכפרה צריכי אין דכתיב *אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחמא ת"ש וספדו לו כל ישראל *וקברו אותו ואי אמרת כי היכי דתיהוי ליה כפרה הנך נמי ליקברו כי היכי דצדיק הוא תיהוי ליה כפרה הנך לא יהיו להו כפרה ת"ש לא יספדו ולא יקברו דלא תיהוי להו כפרה איבעיא להו הספידא יקרא דחיי הוי או יקרא דשכבי הוי למאי נפקא מינה דאמר לא תספדוהו להאוי גברא אי נמי הלאפוקי מיורשין ת"ש *ויבא אברהם לספד לשרה ולכבחהו ואי אמרת משום יקרא דחיי הוא משום יקרא דאברהם משהו לה לשרה שרה גופה ניהא לה כי היכי דמייקר בה אברהם ת"ש וספדו לו כל ישראל וקברו אותו ואי אמרת משום יקרא דחיי הוא הנך בני יקרא ניהו ניהא להו לצדיקא דמייקרי בהו אינשי ת"ש לא יספדו ולא יקברו לא ניהא לצדיקא דמייקרי ברשיעייא הא שמעו בשלום חמות ובמשרפות אבותיך המלכים הראשונים אשר היו לפניך בן ישרוף לך והיו ארון יספדו לך והיב אמרת משום יקרא דחיי הוא מאי נפקא ליה מניה הוא אשר לא יקברו ביד ישראל לך

אישתיק ולא א"ל ולא מידי אמר רב אחא בר יעקב אימסר עלמא בידא דמפשאי דאיבעי ליה למימר כי קבור דליעבד ליה *ארון תקברנו לא משמע ליה ונימא מדאיקבור צדיקי מנהגא בעלמא מדקבריה הקב"ה למשה דלא לישתני ממנהגא ת"ש *וספדו לו כל ישראל וקברו אותו דלא לישתני ממנהגא *לא יספדו ולא יקברו לדומן על פני האדמה ויהיו ירידיהו דלישתנו ממנהגא איבעיא להו קבורה משום ביוונא הוא או משום כפרה הוא למאי נפקא מינה דאמר רב בעינא דליקברוהו להאוי גברא אי אמרת משום ביוונא הוא י"ל כל כמיניה ואי אמרת משום כפרה הוא הא אמר לא בעינא כפרה מאי ת"ש מדאיקבור צדיקי ואי אמרת משום כפרה צדיקי לכפרה צריכי אין דכתיב *אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחמא ת"ש וספדו לו כל ישראל *וקברו אותו ואי אמרת כי היכי דתיהוי ליה כפרה הנך נמי ליקברו כי היכי דצדיק הוא תיהוי ליה כפרה הנך לא יהיו להו כפרה ת"ש לא יספדו ולא יקברו דלא תיהוי להו כפרה איבעיא להו הספידא יקרא דחיי הוי או יקרא דשכבי הוי למאי נפקא מינה דאמר לא תספדוהו להאוי גברא אי נמי הלאפוקי מיורשין ת"ש *ויבא אברהם לספד לשרה ולכבחהו ואי אמרת משום יקרא דחיי הוא משום יקרא דאברהם משהו לה לשרה שרה גופה ניהא לה כי היכי דמייקר בה אברהם ת"ש וספדו לו כל ישראל וקברו אותו ואי אמרת משום יקרא דחיי הוא הנך בני יקרא ניהו ניהא להו לצדיקא דמייקרי בהו אינשי ת"ש לא יספדו ולא יקברו לא ניהא לצדיקא דמייקרי ברשיעייא הא שמעו בשלום חמות ובמשרפות אבותיך המלכים הראשונים אשר היו לפניך בן ישרוף לך והיו ארון יספדו לך והיב אמרת משום יקרא דחיי הוא מאי נפקא ליה מניה הוא אשר לא יקברו ביד ישראל לך

אישתיק ולא א"ל ולא מידי אמר רב אחא בר יעקב אימסר עלמא בידא דמפשאי דאיבעי ליה למימר כי קבור דליעבד ליה *ארון תקברנו לא משמע ליה ונימא מדאיקבור צדיקי מנהגא בעלמא מדקבריה הקב"ה למשה דלא לישתני ממנהגא ת"ש *וספדו לו כל ישראל וקברו אותו דלא לישתני ממנהגא *לא יספדו ולא יקברו לדומן על פני האדמה ויהיו ירידיהו דלישתנו ממנהגא איבעיא להו קבורה משום ביוונא הוא או משום כפרה הוא למאי נפקא מינה דאמר רב בעינא דליקברוהו להאוי גברא אי אמרת משום ביוונא הוא י"ל כל כמיניה ואי אמרת משום כפרה הוא הא אמר לא בעינא כפרה מאי ת"ש מדאיקבור צדיקי ואי אמרת משום כפרה צדיקי לכפרה צריכי אין דכתיב *אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחמא ת"ש וספדו לו כל ישראל *וקברו אותו ואי אמרת כי היכי דתיהוי ליה כפרה הנך נמי ליקברו כי היכי דצדיק הוא תיהוי ליה כפרה הנך לא יהיו להו כפרה ת"ש לא יספדו ולא יקברו דלא תיהוי להו כפרה איבעיא להו הספידא יקרא דחיי הוי או יקרא דשכבי הוי למאי נפקא מינה דאמר לא תספדוהו להאוי גברא אי נמי הלאפוקי מיורשין ת"ש *ויבא אברהם לספד לשרה ולכבחהו ואי אמרת משום יקרא דחיי הוא משום יקרא דאברהם משהו לה לשרה שרה גופה ניהא לה כי היכי דמייקר בה אברהם ת"ש וספדו לו כל ישראל וקברו אותו ואי אמרת משום יקרא דחיי הוא הנך בני יקרא ניהו ניהא להו לצדיקא דמייקרי בהו אינשי ת"ש לא יספדו ולא יקברו לא ניהא לצדיקא דמייקרי ברשיעייא הא שמעו בשלום חמות ובמשרפות אבותיך המלכים הראשונים אשר היו לפניך בן ישרוף לך והיו ארון יספדו לך והיב אמרת משום יקרא דחיי הוא מאי נפקא ליה מניה הוא אשר לא יקברו ביד ישראל לך

[תוספי ס"ט]

[ג] הילוקט
א"ד ויהונו
מנין למלין את
מור שרוא
עובר בליית
ח"ל לא תלין
בבלתו מנין
שעובר את
בעשה ח"ל כי
קברו תקברנו
א"ד רמו
לקבורה מן
התורה מנין
ח"ל כי קבר
מה ח"ל
תקברנו מבאן
רמו לקבורת]

האי דחיי
צדיק כלי

הגרות
הבית
(6) רש"י ד"כ
דלענין ליה
וכו' לא משמע
ליה לטור
מלכא למחוי :

ת"ש
שם
שנים
פירוש
נמי
דמקל
דאמרי
מיו
אבות

נגמר הדין פרק ששי סנהדרין

מב א מ"י פ"ב מהלכות
אבל הלכה כ' סנה
ע"ש כ טו"ש י"ד סי'
שע ספ"ק ח'

מב ג מ"י פ"ב מה
הלכה ב סנה
טו"ש י"ד סימן שנה
ספ"ק ח'

מב ד מ"י פ"ב מהלכות
ע"ש הלכה א סנה
לחון מו טו"ש י"ד
סימן קמה ספ"ק ח'

מב ה מ"י פ"ב מהל'
אבל הלכה ב סנה
ע"ש כ טו"ש י"ד סי'
שע ספ"ק ז'

מב ו מ"י פ"ב מהלכות
אבל הלכה ב סנה
ע"ש כ טו"ש י"ד סי'
שע ספ"ק ז'

מב ז מ"י פ"ב מהלכות
אבל הלכה ב סנה
ע"ש כ טו"ש י"ד סי'
סימן שנה ספ"ק ח'

מב ח מ"י פ"ב מהלכות
ע"ש הלכה א סנה
לחון מו טו"ש י"ד
סימן קמה ספ"ק ח'

מב ט מ"י פ"ב מהלכות
ע"ש הלכה א סנה
לחון מו טו"ש י"ד
סימן קמה ספ"ק ח'

מב י מ"י פ"ב מהלכות
ע"ש הלכה א סנה
לחון מו טו"ש י"ד
סימן קמה ספ"ק ח'

משיבתם הגולל. פי' הקונט' הוא דף הגמון לארון לכסוי
ואורו שבדפנות קרוי דופק והקסא ר"ת לחמירין
צ"פ' מי שמתו (ברכות דף י"ב) ד"ל"ר אלעזר צ"ב' לזוק מלגין היינו
על גבי ארונות לקרחת מלכי כדלמרינן כ"ה
קא מטמא דקא דרשין צ"פ' בהמה
המקשה (חולין דף ע"ג) וכל אשר יגע
על פני השדה לרבות גולל דופק
ואפי' הוא טמון בפרץ דכיון דגולל
מטמא בזהל טומאה בוקעת ועולה
ויש מפרשים אפי' דגולל מטמא
בזהל מ"מ' היו יכולים ללגל ולטמאות
עלמך מגולל כדלמרינן במסכת
שמוות (פ"ד) כל שאין הניזר מגלח
עליה אין כהן מוזהר עליה ומוזהר
ר"ת דמטמאה היא דהא רביעית דם
דלחין הניזר מגלח עליה וכהן מוזהר
עליה *ואין זו קושיא דס' טומאה
צ"ב' לנימיר במסכת שמוות דעל ח"י
לוג דם כזיר מגלח ולא אחא למטוטי
אלא כלים הוגעים במת דלחין כזיר
מגלח ואין כהן מוזהר ועוד קשה
לר"ת דמדמריבין ליה מעל פני השדה
משמע שהוא מגולה והס' כיוסי ארון
טמון הוא ויש מפרשים דלא מריבין
ליה כיוסי ארון לשם גולל אלא כשהוא
מגולה ולא כשהוא טמון והסתא ינחא
היהא דמרגלין היינו ומיהו קשה
דלמרינן צ"פ' דלמריבין (דף טו) כל
דבר שיש בו רוח חיים אין עושין
אורו גולל לקבר ואין דרך לנשות
כיוסי ארון מצטלי חיים ומיהו אשמן
דמיירי הש"ס בצ"ב' שאינו הוא צ"פ'
בהמה המקשה (חולין דף ע"ג) הדיבין
שני רחמים ילא מזה ונכנס לזה
ומתפ' ר"ת דגולל היינו אכן גולל
מלשון וגולל את האבן (בראשית כ"ג)
שמניחין על הקבר לסימן והיא מצבה
דכתיב (ס' ל"ה) היא מצבת קבורת
רחל וארון האבנים שמניחין בצדדין
שהאבן גדולה יושבת עליהם שלא
תכדו על המת כקראין דופק ויש
קוש' בהמה לסימן דעל מלח אכן
פן יאבד מקום הקבר והיהא דמרגלין
לא היה שם מצבה וכ"ת היכא דליכא
גולל מאימתי חיילא אצילות מ"מ
איתביה החולצ קבר. פ"ה
דמלקא דעמק דהא

הרוגי מלכות בית דין הרוגי
מלכות כיון דשלא בדין קא מיכשלי הויא
להו כפרה *הרוגי בית דין כיון דבדין
קא מיכשלי לא הוי להו כפרה תדע דהגן
לא היו קוברין אותו בקברות אבותיו ואי
סלקא דעתך כיון דאיכשול הויא להו כפרה
ליקברו מיתה וקבורה בעינן מותיב רב
אדא בר אבהה לא היו מתאבלין אלא
אוננין שאין אנינות אלא בלב ואי סלקא
דעתך כיון דאיכבוד הויא להו כפרה ליאבלו
בעינן נמי עיכול בשר דיקא נמי דקתני
נתעבל הבשר מלקטין את העצמות וקוברין
אותן במקומן שמע מינה רב אישי אמר
*אבילות מאימתי קא מתחלת ימסתימת
הגולל כפרה מאימתי קא הויא מבי חזו
צערא דקברא פורתא הלכך הואיל ואיחרו
ידחו אי הכי למה לי עיכול בשר משום
דלא אפשר קבריה דרב הוו שקלי מיניה
עפרא לאישתא בת יומא אתו אמרו ליה
לשמואל אמר להו יאות עבדין קרקע עולם
הוא * יקרקע עולם אינה נאסרת דכתיב
*וישלך את עפרה על קבר בני העם מקישי
קבר בני העם לעבודת כוכבים מה עבודת
כוכבים יבמחורב לא מיתסרא דכתיב
*אשר אתם יורשים אותם את אלהיהם על
ההרים הרמים על ההרים אלהיהם *ולא
ההרים אלהיהם הכא נמי במחורב לא
מיתסר מיתבי* יהוציב קבר לאביו והלך
וקברו במקום אחד הרי זה לא יקבר בו
עולמית הכא במאי עסקינן יבקבר בנין
הא שמע * יקבר חדש מותר בהנאה
המיל בו נפל אסור בהנאה *הכא נמי
בקבר בנין תא שמע *נמצא אתה אומר
שלוש קברות הן קבר הנמצא קבר הידוע
קבר המזיק את הרבים *קבר הנמצא מותר
לפנותו פינהו מקומו מהור ומותר בהנאה
*קבר הידוע אסור לפנותו פינהו מקומו
טמא ואסור בהנאה *קבר המזיק את הרבים
מותר לפנותו פינהו מקומו מהור ואסור
בהנאה *הכא נמי בקבר בנין וקבר הנמצא
מותר לפנותו דילמא מת מצוה הוא *ומת
מצוה קנה מקומו שאני מת מצוה (ד)דקלא
אית ליה איחמד האורג בגד למת אביי
אמר אסור ורבא אמר מותר אביי אמר
אסור *הומנה מילתא היא ורבא אמר *מותר
הומנה לאו מילתא היא מאי טעמא דאביי
*גמר *שם *שם מעגלה ערופה מה עגלה
ערופה בהומנה מיתסרא האי נמי בהומנה
מיתסרא ורבא גמר *שם שם מעבודת כוכבים
מה עבודת כוכבים בהומנה לא מיתסרא אף
הכא נמי בהומנה לא מיתסרא ורבא מאי
טעמא לא גמר מעגלה ערופה אמר לך
משמשין

הרוגי מלכות. הני דעובדי כוכבים: הרוגי צ"ד. עיר האדמת:
מיסא וקבורה בעינן. אם נקברו מכפרת מיתמן עליהן ולעולם
טעמא דקדשי עיר האדמת משום דהואיל ודחו ידחו הוא: רב אשי
אמר. לעולם לא צטינן שיעול הבשר ולא לערל דחיטוב הקבר
תורה אור פורתא וטעמא דלא הוי מתאבלים
משום דלצילות מסתימת הגולל
חיילא כדנתיב באלו מגלחין גולל
הוא הדף הגמון על הארון לכסוי
וארון שבדפנות קרי להו דופק:
הואיל ונדחו. שלא נראו להאכל
בשעת התחלת אצילות ידחו אף
לאחר מכן ואפי' דגבי קובר את
מזו צרגל קנן (מ"א דף י"ב) מונה
שבעה אחר הרגל ולא אמרי' הואיל
ודחו ידחו הס' לא אידחו להו
לגמרי שהרי עסקי רבים טוהב צרגל
שמנחמין אותו כל הרגל כדלמרינן
הס' כל שהוא משום עסקי רבים
אין הרגל מפסיק: אי הכי. לענין
קבורת אצילות למה לי להמתין עיכול
הבשר: משום דלא אפשר. ליטלו
משום דנצקע כריסו ומסריח:
לאישתא בת יומא. כיוס ראשון שלה
הון מתפראין בלוחו עפר: אמרו
ליה לשמואל. משום דמת וכל *הך
הגקבר צו איכורי הגאה כינהו דגמור
שם שם מעגלה ערופה כדלקמן:
יאות עבדין. כדמפרש לקמן שהקרקע
אינו נאסר: ע"ז לא מיתסרא
למקום קבר בני העם מקישי
קבר בני העם לעבודת כוכבים מה עבודת
כוכבים יבמחורב לא מיתסרא דכתיב
*אשר אתם יורשים אותם את אלהיהם על
ההרים הרמים על ההרים אלהיהם *ולא
ההרים אלהיהם הכא נמי במחורב לא
מיתסר מיתבי* יהוציב קבר לאביו והלך
וקברו במקום אחד הרי זה לא יקבר בו
עולמית הכא במאי עסקינן יבקבר בנין
הא שמע * יקבר חדש מותר בהנאה
המיל בו נפל אסור בהנאה *הכא נמי
בקבר בנין תא שמע *נמצא אתה אומר
שלוש קברות הן קבר הנמצא קבר הידוע
קבר המזיק את הרבים *קבר הנמצא מותר
לפנותו פינהו מקומו מהור ומותר בהנאה
*קבר הידוע אסור לפנותו פינהו מקומו
טמא ואסור בהנאה *קבר המזיק את הרבים
מותר לפנותו פינהו מקומו מהור ואסור
בהנאה *הכא נמי בקבר בנין וקבר הנמצא
מותר לפנותו דילמא מת מצוה הוא *ומת
מצוה קנה מקומו שאני מת מצוה (ד)דקלא
אית ליה איחמד האורג בגד למת אביי
אמר אסור ורבא אמר מותר אביי אמר
אסור *הומנה מילתא היא ורבא אמר *מותר
הומנה לאו מילתא היא מאי טעמא דאביי
*גמר *שם *שם מעגלה ערופה מה עגלה
ערופה בהומנה מיתסרא האי נמי בהומנה
מיתסרא ורבא גמר *שם שם מעבודת כוכבים
מה עבודת כוכבים בהומנה לא מיתסרא אף
הכא נמי בהומנה לא מיתסרא ורבא מאי
טעמא לא גמר מעגלה ערופה אמר לך
משמשין

מב א מ"י פ"ב מהלכות
אבל הלכה כ' סנה
ע"ש כ טו"ש י"ד סי'
שע ספ"ק ח'

מב ב מ"י פ"ב מה
הלכה ב סנה
טו"ש י"ד סימן שנה
ספ"ק ח'

מב ג מ"י פ"ב מהלכות
ע"ש הלכה א סנה
לחון מו טו"ש י"ד
סימן קמה ספ"ק ח'

מב ד מ"י פ"ב מהל'
אבל הלכה ב סנה
ע"ש כ טו"ש י"ד סי'
שע ספ"ק ז'

מב ה מ"י פ"ב מהלכות
אבל הלכה ב סנה
ע"ש כ טו"ש י"ד סי'
סימן שנה ספ"ק ח'

מב ו מ"י פ"ב מהלכות
ע"ש הלכה א סנה
לחון מו טו"ש י"ד
סימן קמה ספ"ק ח'

מב ז מ"י פ"ב מהלכות
ע"ש הלכה א סנה
לחון מו טו"ש י"ד
סימן קמה ספ"ק ח'

מב ח מ"י פ"ב מהלכות
ע"ש הלכה א סנה
לחון מו טו"ש י"ד
סימן קמה ספ"ק ח'

מב ט מ"י פ"ב מהלכות
ע"ש הלכה א סנה
לחון מו טו"ש י"ד
סימן קמה ספ"ק ח'

מב י מ"י פ"ב מהלכות
ע"ש הלכה א סנה
לחון מו טו"ש י"ד
סימן קמה ספ"ק ח'

[וע"פ חס' ברכות י"ז:
ד"ה מלגין וחס' שנה
קני' ד"ה עד וחסות
ד"ה כ"ג וחס' וחס'
מחזות ד: ד"ה ע"ז]

בני ורובני הוא שנאמר אבל הקרקע ועפרו לא נאסרו וכן דחה [הא דתניא] בקבר חדש מותר בהנאה השליכו בו נפל אסור בהנאה בקבר בנין ויש ג' ברות הן קבר הנמצא מותר לפנותו ולא חיישין דילמא
מת מצוה הוא דמת מצוה קלא אית ליה פינהו מקומו מהור ומותר בהנאה קבר הידוע אסור לפנותו פינהו מקומו טמא ואסור בהנאה קבר המזיק את הרבים מותר לפנותו פינהו מקומו מהור ומותר בהנאה הכא נמי
בקבר בנין: איתמר האירג בני למת אביי אמר אסור הומנה מילתא היא דגמר *שם שם מעגלה ערופה ירופה שם את העגלה בנחל סח עגלה נאסרה אף צרכי הס' בחומת נאסרו רבא אמר הומנה לא מילתא היא
גמר

נגמר הדין פרק ששי סנהדרין

משמישין

מח

עין משפט
נר מצוה

משמישין. של מה: משמישין. של עבודת כוכבים: גמריין. ולא מיתסרי בהזמנה דהאי קרא אשר עבדו עם במשמישי עבודת כוכבים מוקמיין ליה בזמנ' ע"ג (דף נבא) דתניא אבד תאבדון את כל המקומות בכלים שנסתמשו בהן לע"ו הכתוב מצד דליתו מקומות ממש לא מיתסרי

דכתיב אלהיהם על ההרים ולא ההרים אלהים יכול יהו נאסרין מיד משעת הזמנה ת"ל אשר עבדו עם משמישין ואלו: מידי דאורחיה. שדרך היהודים לעשות כן אצל ע"ו אסורה לעבוד אף לפני נח הלבך לא מיתסריא תשמיש ידה בהגאח [א] אף בהזמנה דילמא מהדרי בהו ולא משמישי בהו עבודת כוכבים: כפס. לעוף: שהו טמא מדרס. שהף הוא רחוי למדרס פעמי' שמקפלתו ויושבת עליו או נשענת רשקה עליה: ונמנמו לפרס. תורה: שטור מ"מ הפדרס. בלא טוס עביביל דכתיב ליה עם מדרס דאומריים לו עמוד ונעשה מלאכתו ואינו ממונה עוד אדם וכלים אצל עם כלי עליו שהף מטפחת הספרים מטפחות טומאה במגע וזה הרי נגע בעלמא בעבור מדרס ובשארף עם מדרס ממנו מ"מ עדיין כלי הוא ובשאר עליו טומאת מגע שהרי הוא רחוי לה כדמקמי טעור מן המדרס בהזמנה בעלמא אלמא הזמנה מילתא היא: ה"ג ליל נמנמו וכרכו כדרכה סהרא. כלומר למד לי תריווי טעמי בכרכו לתורה דהא איכא מעשה ומשני כדרכה סהרא דאמר תריווי בעיין דכרכו אקראי בעלמא הוא דהו: אומניה ולא נר ציס. הזמנה לאו מילתא היא נר ציה ולא אומניה אקראי בעלמא הוא וחביי פליג עליה דרב סהרא ואית ליה הזמנה מילתא היא הלכך אומניה אע"ג דלא נר ציה * (וצרייתא) נמנמו דוקא קאמר ולא בעי כרכו: נר ציס אי אומניה איין לא אומניה לא. דלקראי בעלמא הוא: נפס. בנין טעל הקבר שבעלו נלס חי לכשימות יקבר בו: דימוס. כדכר של אבנים: אסור. אלמא הזמנה מילתא היא: לא צריכא. האי הוסף אלמא לשמשיין דלע"ג דפנייה למת לאחר זמן ממוך הקבר הקבר אסור בהגאח משום הוסף דה"ל הזמנה ומעשה דחי ולא הוסף שרי חי פנייה דה"ל כר ציה ולא אומניה: אם סיה מצינו. לאורו דימוס: לא יקבר בו. אלמא הזמנה מילתא היא: משום כבוד אביו. יס לחוש אצל משום חסוריה הגאח ליכא כגון אם חבט לשם מת אחר מתחילה לא: סהורב אבנים. מן ההר לבנות בהן קבר לאביו ולא צנה הרי זה כו: טוי לאריג מי איכא למ"ד. אפי' אביו לא קאמר אלמא דלריג חוי למת אצל טווח פשתן לארוג בגד למת לא אחר דתהי הזמנה: קבר דהס. השתא קס"ו אפילו זימנו למת: לא הטיל לא. ונע"ג דהזמין: ס"ה אע"ג

כלים כפי"ח
מי"ח ע"ח
במשנה איתא
שטא מת ונע"ג
פי' הכתובות
והטווי [ט]

[לעיל: מו: ט"ז]

ז"ל ומקמי
הש"ל

[לעיל מו:]

ז"ל ומסנה

[נגילה בו:]
[לעיל מו:]

[תוספתא]
אהלות ע"ט
[שקלים פ"ג
מ"א]
[שקלים פ"ג]

[גס]

[בנוסח' שקלים
איתא כחו סה"ל
ג"י סיוולאמי]

דלמא הטיל. וקבר דהס דלקאמרי כחשבו לאדם חי או סהס לכשימירק והאי דקאמר הטיל משום דבעי לשמשיין דנפל תופס קברו ולאסרו ע"ג אף שפניה: דלקאמרי דר"ש כו'. במסכת האלות (פס"ו תוספתא): מותר המטיס. גבו לרקא למתי מלוה או לעניים מתים והטווי מתי יעיוס לנורך מתים אחרים: מותר סה. גבו לשם מת פלוני: מותר רשעו. ליהנות מן אלמא הזמנה לאו מילתא לטעמיה. לאוקומי כולי תנאי כותיה: דלא חוי ליה. שאינו לריך להוציא בו דהיינו מותר: מספקא ליה. הלכך בלא יגע וירשי הזמנה לאו מילתא היא תנא קמא סבר כי בוו ליה אחולי מחיל וילותיה גבי יורשין ור"מ מספקא ליה אי מחיל אי לא מחיל הלכך לא יגע בהן כו' ורבי נתן פשיטא ליה דלא מחיל הלכך יעשה דימוס על קברו או זילוף לפני משתו ח"ש יהיו אביו ואמו מורקין בו כלים מצוה על האחרים להצילן

משמישין ממשמיין גמריין * מיהו מת מלוה גופיה ילפיין מנגלה ערופה כדאיתא בפ"ב דמוכח ע"ג (דף כט: ושס) ואל"ת ועורו של מת מי גרע מהמכריין דלמרי' בהעור והרטוב (הולין 97 קכ"ז) דבר תורה טור אדם טהור ומשני מה אחרו טמא

משמישין ממשמיין גמריין לאפוקי עגלה ערופה דהיא גופה קדושה ואביו מ"ש לא גמר מעבודת כוכבים אמר לך מידי דאורחיה ממדי דאורחיה גמריין לאפוקי עבודת כוכבים דלאו אורחא: (סימן כפ"ה נפש"ה דהציב"א נביס"א דאומני"א) מיתיבי ** כפה שהוא טמא מדרס ונתנתו לספר מהור מן המדרס אבל טמא * (מגע מדרס) אימא נתנתו וכרכתו למה לי נתנתו וכרכתו כדרכה סהרא דאמר רב סהרא יהאי * סהרא דאומניה למיצר ביה תפילין וצר ביה תפילין אסור למיצר ביה פשימי אומניה ולא צר ביה ולאביי דאמר * הונונה מילתא היא אומניה אע"ג דלא צר ביה צר ביה אי אומניה אין אי לא אומניה לא ת"ש נפש שבנאו לשם חי מותר בהנאה הוסף בו דימוס אחד לשם מת אסור בהנאה הכא במאי עסקינן דרמא ביה מת אי הכי מצי אימא איריא הוסף כי לא הוסף נמי לא צריכא אע"ג דפנייה אמר רפרם בר פפא אמר רב סהרא אם היה מכירו חולצו ומותר * ת"ש החוצב קבר לאביו והלך וקברו וקברו אחר הרי זה לא יקבר בו עולמית התם משום כבוד אביו הכי נמי מסתברא דקתני סיפא רבן שמעון בן גמליאל אומר אף החוצב אבנים לאביו והלך וקברו במקום אחר הרי זה לא יקבר בהן עולמית אי אמרת בשלמא משום כבוד אביו שפיר אלא אי אמרת משום הזמנה * טווי לאריגה מי איכא למאן דאמר ת"ש קבר * חדש מותר בהנאה הטיל בו נפל אסור בהנאה הטיל אין לא הטיל לא ה"ה דאע"ג דלא הטיל ולאפוקי מדרבן שמעון בן גמליאל דאמר * אין לנפלים תפיסת הקבר קמ"ל ת"ש * מותר המתים למתים מותר המת לירשיו הכא במאי עסקינן שגבו מתים הא לא תני דתנן * מותר המתים למתים סתם והו מותר המתים למתים גבו למת זה והו מותר המת לירשיו ולישמעין אימא סיפא * ר"מ אומר לא יגע בהן עד שיבא אליהו * ר' נתן אומר יעשנו דימוס על קברו או זילוף לפני משתו אלא אביו מחרץ למעמיה ורבא מחרץ למעמיה דב"ע הזמנה מילתא היא ת"ק סבר דחוי ליה תפיס דלא חוי ליה לא תפיס ור"מ מספקא ליה אי תפיס אי לא תפיס הלכך לא יגע בהן עד שיבא אליהו ור' נתן פשיטא ליה דודאי תפיס הלכך יעשה דימוס על קברו ורבא מחרץ למעמיה לב"ע הזמנה לאו מילתא היא תנא קמא סבר כי בוו ליה אחולי מחיל וילותיה גבי יורשין ור"מ מספקא ליה אי מחיל אי לא מחיל הלכך לא יגע בהן כו' ורבי נתן פשיטא ליה דלא מחיל הלכך יעשה דימוס על קברו או זילוף לפני משתו ח"ש יהיו אביו ואמו מורקין בו כלים מצוה על האחרים להצילן

מפני טהור יעשה אדם מעור אביו ואמו שטימין לחמור אלמא ליכא חיבורא דלורייתא ומפרס ר"ת דלע"ג דאסור מלדורייתא הולרבו לגזור טומאה משום דתמירא להו לאינשי טומאה מחיבורא דלאשכחן בסוף כילד גולין (פסחים 97 פ"ה) הפיגול והגוטר מטמאין את הידים משום שהדי כהונה ומשום עללי כהונה אע"ג דבלאו הכי איכא לאו דבל תוסיף *:

נתנו לספר. תימנה תקשה נמי לאביו דנקט האורג דמשמע אצל ייחד לא והמ"ל הכל כדאיתא שינוי מעשה דהא אין עולו טעמומאחו לאלא בשנינו מעשה חדי היאך נדפס שבנאו לשם חי והוסף בו דימוס אחד לשם מת משמע ייחד בלא הוסף לא מהני מודפריך מיניה לרבא ולאביו ייחא וכן מדנקט כים שעשאו להניח תפילין ולא נקט ייחד ופוסט שאור שייחדה לשיטת דפי' אלו עוברין (שס 97 מה: ושס) וסבין שעשאו וילון דהקומץ רבה (מנחות 97 ד: כד: ושס) הך נמי כדאיתא שינוי מעשה מיהו קשה דל"כ בלא נמנמו ללספר נמי טעור מן המדרס [ב] אי איכא שני מעשה ומהיאי דהו אביו וחמו מורקין בו כלים משמע דכדאיתא בעלמא בלא שום מעשה מהני לאביו וז"ל דייחוד דייבור בעלמא לא מהני אלמא אי"כ נטלו וחמור זה יהיה למת ולספר והא דנקט האורג לאו דוקא אלמא משום רבותא דרבא דלפ"ה שרי: מותר המת לירשיו: תימנה אי בגבו מעות טווי לאריג מי איכא למ"ד וחי בגבו בגדים הייך יעשה דימוס לקברו הא חי אפשר לקומו דאסור בהגאח כי היאך אינעלמא דמילתא דלפרסוה אמיתגא בפ' אלמנה ביבמות (דף סו:) וז"ל דפרסוה שאני אי"כ מעות עדיפי ממווי לאריגה משום דחמו למיקני בהו כל מילי: אע"פ

אצל ייחד לא והמ"ל הכל כדאיתא שינוי מעשה דהא אין עולו טעמומאחו לאלא בשנינו מעשה חדי היאך נדפס שבנאו לשם חי והוסף בו דימוס אחד לשם מת משמע ייחד בלא הוסף לא מהני מודפריך מיניה לרבא ולאביו ייחא וכן מדנקט כים שעשאו להניח תפילין ולא נקט ייחד ופוסט שאור שייחדה לשיטת דפי' אלו עוברין (שס 97 מה: ושס) וסבין שעשאו וילון דהקומץ רבה (מנחות 97 ד: כד: ושס) הך נמי כדאיתא שינוי מעשה מיהו קשה דל"כ בלא נמנמו ללספר נמי טעור מן המדרס [ב] אי איכא שני מעשה ומהיאי דהו אביו וחמו מורקין בו כלים משמע דכדאיתא בעלמא בלא שום מעשה מהני לאביו וז"ל דייחוד דייבור בעלמא לא מהני אלמא אי"כ נטלו וחמור זה יהיה למת ולספר והא דנקט האורג לאו דוקא אלמא משום רבותא דרבא דלפ"ה שרי: מותר המת לירשיו: תימנה אי בגבו מעות טווי לאריג מי איכא למ"ד וחי בגבו בגדים הייך יעשה דימוס לקברו הא חי אפשר לקומו דאסור בהגאח כי היאך אינעלמא דמילתא דלפרסוה אמיתגא בפ' אלמנה ביבמות (דף סו:) וז"ל דפרסוה שאני אי"כ מעות עדיפי ממווי לאריגה משום דחמו למיקני בהו כל מילי: אע"פ

לכאזי דנקט האורג דמשמע

אצל ייחד לא והמ"ל הכל כדאיתא שינוי מעשה דהא אין עולו טעמומאחו לאלא בשנינו מעשה חדי היאך נדפס שבנאו לשם חי והוסף בו דימוס אחד לשם מת משמע ייחד בלא הוסף לא מהני מודפריך מיניה לרבא ולאביו ייחא וכן מדנקט כים שעשאו להניח תפילין ולא נקט ייחד ופוסט שאור שייחדה לשיטת דפי' אלו עוברין (שס 97 מה: ושס) וסבין שעשאו וילון דהקומץ רבה (מנחות 97 ד: כד: ושס) הך נמי כדאיתא שינוי מעשה מיהו קשה דל"כ בלא נמנמו ללספר נמי טעור מן המדרס [ב] אי איכא שני מעשה ומהיאי דהו אביו וחמו מורקין בו כלים משמע דכדאיתא בעלמא בלא שום מעשה מהני לאביו וז"ל דייחוד דייבור בעלמא לא מהני אלמא אי"כ נטלו וחמור זה יהיה למת ולספר והא דנקט האורג לאו דוקא אלמא משום רבותא דרבא דלפ"ה שרי: מותר המת לירשיו: תימנה אי בגבו מעות טווי לאריג מי איכא למ"ד וחי בגבו בגדים הייך יעשה דימוס לקברו הא חי אפשר לקומו דאסור בהגאח כי היאך אינעלמא דמילתא דלפרסוה אמיתגא בפ' אלמנה ביבמות (דף סו:) וז"ל דפרסוה שאני אי"כ מעות עדיפי ממווי לאריגה משום דחמו למיקני בהו כל מילי: אע"פ

עלה כיצד גבו למתים סתם והו מותר המתים למתים גבו למת זה והו מותר המת לירשיו ולישמעין אימא סיפא * ר"מ אומר לא יגע בהן עד שיבא אליהו * ר' נתן אומר יעשנו דימוס על קברו או זילוף לפני משתו אלא אביו מחרץ למעמיה ורבא מחרץ למעמיה דב"ע הזמנה מילתא היא ת"ק סבר דחוי ליה תפיס דלא חוי ליה לא תפיס ור"מ מספקא ליה אי תפיס אי לא תפיס הלכך לא יגע בהן עד שיבא אליהו ור' נתן פשיטא ליה דודאי תפיס הלכך יעשה דימוס על קברו ורבא מחרץ למעמיה לב"ע הזמנה לאו מילתא היא תנא קמא סבר כי בוו ליה אחולי מחיל וילותיה גבי יורשין ור"מ מספקא ליה אי מחיל אי לא מחיל הלכך לא יגע בהן כו' ורבי נתן פשיטא ליה דלא מחיל הלכך יעשה דימוס על קברו או זילוף לפני משתו ח"ש יהיו אביו ואמו מורקין בו כלים מצוה על האחרים להצילן

התם
קברו ולאסרו ע"ג אף שפניה: דלקאמרי דר"ש כו'. במסכת האלות (פס"ו תוספתא): מותר המטיס. גבו לרקא למתי מלוה או לעניים מתים והטווי מתי יעיוס לנורך מתים אחרים: מותר סה. גבו לשם מת פלוני: מותר רשעו. ליהנות מן אלמא הזמנה לאו מילתא לטעמיה. לאוקומי כולי תנאי כותיה: דלא חוי ליה. שאינו לריך להוציא בו דהיינו מותר: מספקא ליה. הלכך בלא יגע וירשי הזמנה לאו מילתא היא תנא קמא סבר כי בוו ליה אחולי מחיל וילותיה גבי יורשין ור"מ מספקא ליה אי מחיל אי לא מחיל הלכך לא יגע בהן כו' ורבי נתן פשיטא ליה דלא מחיל הלכך יעשה דימוס על קברו או זילוף לפני משתו ח"ש יהיו אביו ואמו מורקין בו כלים מצוה על האחרים להצילן

מ"ח מה גופי ילפיין
מעגלה ללל מחרס
ג' א' מ"י פ"ב סה"ל
כלים אלכ"ו :
ג' א' מ"י פ"ד מהלכות
תפילין הלכה ט סגמ
ע"ג כה עור ט"ו א"ת
סימן מכ ס"ף :
ג' א' מ"י פ"ד מהלכות
מגלות אלכ"ו הל"ס
סגמ ע"ג מ"ד ט' ט"ע
י"ד סימן שטר ס"ף א'
ג' א' מ"י פ"ד מהלכות
מחלות עיני ס"ה
סגמ ע"ג קכ עור ט"ו א'
י"ד סימן טו ס"ף א'
[ועי' חוסי' מולין קכ.
ד"ס ערות וכו']
כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג:

כרכות כג: